

Pandemie COVID-19 a její vliv na sexualitu v Česku? Zvýšená sexuální touha, větší spokojenost zadaných i stres z času stráveného s partnerem

27. 10. 2020, KLECANY - Dopady pandemie nemoci COVID-19 na lidskou psychiku jsou nezanedbatelné, což dokládá řada studií. Zhoršené psychické zdraví a dopad restriktivních opatření zavedených v souvislosti s pandemií se pak v zásadní míře mohou promítat do různých životních oblastí, sexualitu nevyjímaje. Zahraniční výzkumy z oblasti sexuality poukazují zejména na snížení frekvence sexuálních aktivit, snížení sexuální touhy, snížení sexuální spokojenosti, nárůst partnerských konfliktů a sexuálního násilí. Situaci v Česku zkoumali vědci z Národního ústavu duševního zdraví.

Láska a sex za časů koronaviru

Tým Laboratoře evoluční sexuologie a psychopatologie v Národním ústavu duševního zdraví se v březnu 2020 rozhodl reagovat na nastalou situaci realizací on-line výzkumu „Láska a sex za časů koronaviru“, který se zabýval širokou škálou témat, od otázek týkajících se frekvence sexuálních aktivit, míry sexuální touhy, partnerské komunikace, konfliktů či sexuálního násilí po užívání antikoncepčních prostředků a mnohých dalších. „Výzkum byl spuštěn ve třech vlnách, a to vždy s měsíčním rozestupem. Získaná data tedy pokrývají období od dubna do července, a poskytují tak náhled na proměny zkoumaných oblastí v čase, protože účastníci byli při prvním vyplňování dotazování i na jejich vnímání zkoumaných oblastí před samotným začátkem pandemie. Do první vlny výzkumu se zapojilo více než 2 500 účastníků, do druhé vlny 1 400 účastníků a do třetí vlny 800 účastníků,“ popisuje Mgr. Kateřina Klapilová, Ph.D. z Národního ústavu duševního zdraví.

Výsledky poukázaly na odlišné prožívání koronavirové krize u zadaných a nezadaných účastníků. U lidí, kteří trávili dobu pandemie po boku partnera, docházelo k nižším poklesům životní spokojenosti oproti nezadaným účastníkům. U nezadaných se zvýšila motivace najít si partnera ve srovnání s dobou před pandemií. To se však nepromítlo do návštěvnosti seznamek – zde nebyl zaznamenán žádný nárůst, podobně jako u konzumace pornografie, kde u nezadaných účastníků došlo pouze k mírnému zvýšení. Jak zadaní, tak nezadaní účastníci tohoto výzkumu vykazovali zvýšenou sexuální touhu, což se liší od výsledků výzkumů publikovaných v zahraničí. Zvýšená sexuální touha se však nepromítala do zvýšené frekvence sexuálních aktivit.

Větší emocionální blízkost – větší spokojenost

Jako významný stresor, který vstupoval do vnímané sexuální spokojenosti v párech během pandemie, se ukázal stres z času společně stráveného s partnerem. „Účastníci s vyšším skóre zmíněného stresu častěji vykazovali pokles partnerské spokojenosti a naopak. Dalším silným stresorem pak byla péče o děti. Jiné zkoumané stresory (např. strach z nákazy nebo obavy o zdraví) neměly na sexuální spokojenost významný vliv,“ říká doktorka Klapilová.

A jak pandemie ovlivnila partnerské vztahy celkově? „30 % párů uvedlo negativní dopad pandemie na jejich vztah, 33 % neutrální dopad a 37 % pozitivní dopad. U zadaných účastníků výzkumu se také během pandemie zvýšila vnímaná emocionální blízkost s partnerem. Ta byla důležitá pro udržení spokojenosti ve vztahu – čím větší emocionální blízkost s partnerem účastníci pociťovali, tím méně často u nich docházelo k poklesu spokojenosti ve vztahu. Naopak lidé, kteří označili emocionální blízkost s partnerem za nižší, vykazovali během pandemie častěji pokles spokojenosti ve vztahu,“ vysvětluje doktorka Klapilová.

Za jeden z nejvíce alarmujících dopadů pandemie COVID-19 v oblasti sexuality je považován nárůst sexuálního násilí a problematického sexuálního chování v online prostředí. Tým projektu Parafilik z NUDZ se proto rozhodl na současnou situaci reagovat dočasnou nabídkou telefonických a online konzultací pro osoby s problematickým sexuálním nastavením a osoby jim blízké, které se v současné době ocitly ve stavu akutní krize a uvítaly by podporu při zvládnání své sexuality. Informace o službě a kontaktech naleznete v nejbližší době na webových stránkách www.parafilik.cz.

Mezinárodní výzkum zkoumal sexuální touhu v partnerství

Tým výzkumníků z Laboratoře evoluční sexuologie a psychopatologie NUDZ se také spolu s vědci z Chorvatska, Německa, Francie, Nizozemí, Portugalska, Švédska a Turecka zapojil do mezinárodní studie „Změny v sexuální touze lidí žijících v partnerství“. Ta proběhla formou on-line dotazníku v období května až července 2020 a byla zaměřena na účastníky žijící v partnerství, kteří v době pandemie žili ve společné domácnosti. Výzkumu se zúčastnilo celkem 4 813 účastníků, za Česko jich bylo 507. Žádné změny v sexuální touze nepociťovalo 53 % účastníků, 19 % pociťovalo snížení (častěji ženy) a 28 % pociťovalo zvýšení sexuální touhy (častěji muži). Procenta účastníků pociťujících stabilitu či změny sexuální touhy byla napříč zeměmi poměrně srovnatelná, studie se však snažila vysvětlit také to, u jakých typů párů zůstává sexuální touha pod vlivem krize stabilní, a u jakých se mění pozitivním či negativním směrem.

Faktory, které během pandemie napomáhaly udržení stabilní sexuální touhy, byly zejména spokojenost ve vztahu, emoční blízkost a dobré psychické mechanismy pro vypořádání se s pandemií. Velmi důležitým faktorem byla také obecná motivace k sexuálním aktivitám, tedy to, zda lidé v partnerství přistupují k sexuálním aktivitám primárně s cílem zaměřit se na vlastní potěšení nebo spíše na partnerovo potěšení. U osob, které jsou v sexu primárně zaměřené na potěšení partnera či se sexu v partnerství spíše vyhýbají, docházelo k poklesu sexuální touhy. V rámci studie je dále plánována hlubší analýza interkulturních rozdílů a také kvalitativní analýza odpovědí.

„Rádi bychom nyní pozvali veřejnost k účasti na poslední námi plánovaných studií. Jde o mezinárodní výzkum konsorcia I-SHARE, který realizujeme společně s výzkumnými týmy z 33 dalších zemí. Výzkum je připraven ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací (WHO) a zaměřuje se na sexuální a reprodukční zdraví a dostupnost zdravotnické péče v souvislosti s pandemií covid-19. V tuto chvíli je velmi důležité, abychom data z první a druhé vlny pandemie za ČR zařadili do celosvětových statistik,“ uzavírá Kateřina Klapilová. Anonymní dotazník, jehož vyplnění zabere přibližně 15 minut, najdete zde: <https://enketo.lshhtm.ac.uk/DXzJOukQ>, případně na <http://www.sexlabnudz.cz>.